

7.2.2025

Oikeusministeriö
kirjaamo.om@gov.fi

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vankeuslain, tutkintavankeuslain ja puolustustilalain 9 §:n 4 momentin muuttamisesta

HEL 2025-001885 T 03 00 00

VN/11810/2021

Yleiset kommentit esityksestä ja sen tavoitteista

Hallituksen esityksen valmistelussa ei ole huomioitu lastensuojelulainsäädäntöä. Lastensuojelun ja rikosseuraamusjärjestelmän perustehtävät ovat vastakkaiset, lastensuojelun tehtävä on vastata lapsen suojelusta ja kuntoutumisesta ja rikosseuraamusjärjestelmän rangaistuksen täytäntöönpanosta. Lastensuojelun toimenpiteet eivät koskaan voi olla luonteeltaan rankaisevia eikä rangaistuksen suorittamisen valvonta voi olla lastensuojelun tehtävä. Vankeusrangaistuksen suorittaminen lastensuojelulaitoksessa edellyttäisi mittavia ja periaatteellisia muutoksia lastensuojelulakiin. Helsingin kaupunki ei näe perusteltuna mahdollistaa myöskään jatkossa lainsäädännöllä vankeusrangaistusta suorittavien alaikäisen sijoittamista lastensuojelulaitokseen.

Kommentit esitysluonnoksen jaksosta "Keskeisimmät ehdotukset"

Sijoittaminen ulkopuoliseen laitokseen (erityisesti ehdotettu uusi vankeuslain 8 luvun 10 a § edellytyksistä ja vangin velvollisuuksista)

Esitetään poistettavaksi 10 a §:stä "Alaikäinen vanki voidaan sijoittaa lastensuojelulaitokseen" ja lisättäväksi samaan pykälään: "Vanki voidaan sijoittaa määrääjäksi ulkopuoliseen laitokseen tai vastaavaan yksikköön, lukuun ottamatta lastensuojelulaitosta".

7.2.2025

Alaikäisen vangin sijoituksesta lastensuojelulaitokseen ei voida säätää pelkästään vankeuslainsäädännöksillä vaan tämä edellyttäisi sääntelyä myös lastensuojelulaissa. Lisäys tulee tehdä, jotta pykälää ei lähdetäisi tulkitsemaan siten, että se mahdollistaa alaikäisen vangin lastensuojelulaitokseen sijoittamisen.

Nykylainsäädäntö ei Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan mahdollista alaikäisen lapsen sijoittamista suorittamaan vankeusrangaistusta lastensuojelulaitokseen, koska tätä koskeva sääntely puuttuu lastensuojelulaista. Esitetystä vankeuslaissa ja lastensuojelulaissa on vastakkaisia toimivaltasäädöksiä, joiden keskinäistä suhdetta ei ole määritelty, esim. lapsen sijoituksen päättämistoimivalta ja rajoitustoimenpite-toimivalta.

Pykälässä tarkoitettu päihteitä käyttävien alaikäisten hoito ja kuntoutus on jo nykyisellään mahdollista vankeusaikana. Päihdevieroitukselta, -hoidosta ja -kuntoutuksesta säädetään terveydenhuoltolaissa. Vankeuden aikaisesta terveydenhuollosta vastaa THL:n alainen vankiterveydenhuolto, jolla on siten alaikäisten vankien päihdevieroituksen, -hoidon ja -kuntoutuksen järjestämisvastuu. Tarvittaessa rikosseuraamuslaitos voi perustaa päihdehoitoon erikoistuneita osastoja alaikäisille vangeille.

Ehdotusten vaikutukset yleisesti sekä mahdolliset taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksessa on jätetty huomioimatta alaikäisten vankien lastensuojelulaitokseen sijoituksesta aiheutuvat kustannukset Helsingin kaupungille ja hyvinvointialueille. Esityksessä on huomioitu ainoastaan lapsen lastensuojelulaitossijoituksesta aiheutuvat kustannukset. Tämän lisäksi Helsingille ja hyvinvointialueille aiheutuu kustannuksia mm. lastensuojelun sosiaalityöstä ja mahdollisesta sijoitusjakson perusteella syntyvän nuoren jälkihuollon kustannuksista 21-vuotiaaksi asti.

Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin sekä ihmisryhmiin

Esityksessä ei ole huomioitu lastensuojelulainsäädäntöä. Tilanne johtaisi alaikäisen lapsen ja huoltajien osalta tilanteeseen, jossa heidän oikeutensa, velvollisuutensa ja heihin kohdennettavat rajoitustoimenpiteet olisivat lainsäädännössä epäselvät ja ristiriitaiset. Lapsivaikutusten arviointia ei ole tehty. Vankeusrangaistuksen saaneen lapsen sijoittaminen lastensuojelulaitokseen saattaa olla ongelmallista myös muiden sijoitettujen lasten hyvinvoinnin ja turvallisuuden ja/tai heidän tarkoituksenmukaisen sijaishuollon järjestämisen kannalta.

7.2.2025

Vaikutukset viranomaisiin ja vankilaturvallisuuteen

Esityksessä ei ole huomioitu lastensuojelulainsäädäntöä ja säätäminen ehdotetulla tavalla johtaisi oikeustilaan, jossa lastensuojelun ja rikosseuraamuslaitoksen viranomaisten vastuut ja velvoitteet olisivat epäselvät.

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun ja perhesosiaalityön johtaja
puhelin: 09 310 43439, saila.nummikoski@hel.fi

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki
www.hel.fi/sotepe

Puhelin

+358 9 310 5015

Y-tunnus

0201256-6

7.2.2025

Juha Jolkkonen
sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki
www.hel.fi/sotepe

Puhelin

+358 9 310 5015

Y-tunnus

0201256-6